

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 597/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] obaja zastúpení advokátom [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Cob/129/2017 a jeho rozsudku z 15. novembra 2018 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4Obdo/1/2021 a jeho uznesení z 30. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/129/2017 z 15. novembra 2018 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/1/2021 z 30. marca 2021 **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 30. júla 2021 vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou doručanou Okresnému súdu Bratislava II domáhali zaplata sumy 34 502,73 eur s prísl. z titulu zaplata zostávajúcej časti ceny za prevod obchodného podielu, ktorú pohľadávku nadobudli zmluvou o postúpení pohľadávky. Žalobu odôvodnili tým, že pani [REDACTED] uzatvorila 2. októbra 2009 so žalovaným v 2. rade ([REDACTED] – konateľ žalovanej v 1. rade) zmluvu o prevode obchodného podielu, na základe ktorej pani [REDACTED] odplatne previedla svoj obchodný podiel v spoločnosti žalovaného v 1. rade ([REDACTED]). Podľa zmluvy o prevode obchodného podielu sa zmluvné strany dohodli na cene za prevod obchodného podielu vo výške 331 939,20 eur. Zostatok záväzku žalovaného v 2. rade z titulu nezaplata dohodnutej ceny za prevod obchodného podielu predstavoval sumu 34 502,73 eur.

2. Sťažovatelia nadobudli od pôvodného veriteľa (pani [REDAKOVANÉ]) pohľadávku voči žalovanému v 2. rade na zaplatenie celého zostatku ceny za prevod obchodného podielu vo výške 165 969,60 eur na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 3. októbra 2009. Okresný súd rozsudkom č. k. 25Cb/327/2010 z 21. mája 2013 žalobu zamietol. Následne krajský súd rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou okresného súdu bolo doplniť rozhodnutie o (i) otázky nastolené sťažovateľmi týkajúce sa dedičského konania po poručiťovi ([REDAKOVANÉ]), (ii) vysporiadať sa s tým, že zo strany žalovaného v 1. rade nebola prihlásená žiadna pohľadávka, (iii) posúdiť dohodu o uznaní dlhu z hľadiska jasnej a určitej špecifikácie pohľadávky.

3. Následne okresný súd v poradí druhým rozsudkom zo 7. februára 2017 žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že pokiaľ je pohľadávka identifikovaná odkazom na jej evidenciu v účtovných dokladoch spoločnosti, možno to považovať za dostatočne určité, ak je navyše uvedená aj jej presná výška. Z dohody bolo zrejmé, že strany sporu podriadili jej režim ustanoveniam Obchodného zákonníka, ktorý požaduje jednoznačné určenie uznaného záväzku bez špeciálnych požiadaviek na jeho určitosť. Tiež uviedol, že neprihlásené pohľadávky veriteľov nezanikajú a nezaniká ani dedičova povinnosť uhradiť ich, pokiaľ uhradením nárokov prihlásených veriteľov nevyčerpal celkom cenu nadobudnutého dedičstva. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu. Krajský súd považoval za preukázané, že pani [REDAKOVANÉ] uznala dlh voči spoločnosti, ktorý bol evidovaný v účtovníctve. Takto identifikovaný záväzok nie je neurčitý, pretože je určený výškou a druhom plnenia, ako aj odkazom na dokument, v ktorom je bližšie špecifikovaný. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľom doručené 2. júna 2021.

4. Okresný súd uznesením z 29. júna 2021 rozhodol, že sťažovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným náhradu trov konania 9 884,80 eur. V uvedenej výške bola priznaná náhrada trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti argumentujú, že uznanie záväzku nebolo dostatočne určité, resp. že išlo o uznanie neexistujúceho záväzku. Jednostranné započítanie je tak v rozpore so zákonom, pretože pohľadávky z pracovnoprávneho vzťahu nie je možné započítať s pohľadávkou z obchodnoprávneho vzťahu. Zároveň uviedli, že všeobecné súdy im nedali presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Podľa názoru sťažovateľov všeobecné súdy svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnili, vec nesprávne právne posúdili a aplikovali nesprávnu právnu normu.

6. Sťažovatelia návrh na vydanie dočasného opatrenia o odklade vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí odôvodnili tak, že zaplatenie vyčíslených trov konania bude mať pre sťažovateľov nezvratné dôsledky, ktoré povedú k ich platobnej neschopnosti.

7. Na základe uvedeného sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd. Tiež navrhujú zrušiť napadnuté rozhodnutia a priznať náhradu trov konania. Zároveň žiadali odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. V prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť je lehota pre podanie sťažnosti podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (IV. ÚS 481/2011, I. ÚS 276/2010, III. ÚS 227/2010).

9. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodiť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

10. V tejto súvislosti ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou (resp. ďalšou) opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Za danej situácie preto neexistuje relevantný dôvod na to, aby ústavný súd preskúmaval napadnuté rozhodnutie krajského súdu v kontexte argumentácie sťažovateľov, ktorá už bola predmetom prieskumu zo strany dovolacieho súdu, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu (II. ÚS 423/2020).

11. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

12. Ústavný súd podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegationis iustitiae* (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6Cdo/155/2017 z 25. októbra 2017).

14. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu odmietnuté pre jeho neprípustnosť, pričom ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vyrovnal s dôvodmi sťažovateľov, avšak sťažovatelia v dovolaní nevymedzili právnu otázku, ale skutkovú otázku, čím nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania.

15. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh nevyplýva, že by napadnutým rozhodnutím bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu alebo práva na spravodlivý súdny proces. Sťažovatelia nesúhlasili so závermi krajského súdu: (a) spôsob identifikácie záväzku ako určitého, (b) bolo bezpredmetné, že pôvodným dlžníkom bol pán ██████, pretože neprihlásenie pohľadávky neznamená jej zánik, (c) charakter záväzku z hľadiska jeho posúdenia podľa pracovnoprávných predpisov preukázaný nebol, (d) vyvrátiteľná domnienka o tom, že záväzok v čase uznania trval, nemožno vyvrátiť len negatívnym tvrdením sťažovateľov.

16. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodu, že nevykazoval znaky nesprávnosti. Základnými odvolacími námietkami sťažovateľov sa najvyšší súd zaoberal, a to aj napriek tomu, že už boli zodpovedané súdmi oboch inštancií. Súdny uviedli rozhodujúci skutkový stav veci, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne závery. Najvyšší súd vychádzal z dokazovania súdov nižšej inštancie, v ktorom bolo preukázané, že na mimoriadnom valnom zhromaždení 2. októbra 2009 hlasovala pani ██████ za prijatie uznesenia, ktorým sa schválila dohoda o úhrade peňažnej pohľadávky spoločnosti, v ktorej sa spoločníčka pani ██████ zaviazala uhradiť dlh voči spoločnosti vo výške 33 503,27 eur v celosti do 2. októbra 2009. Ďalej najvyšší súd uviedol, že so spisového materiálu považoval za preukázané, že sťažovatelia neunesli dôkazné bremeno o tom, že záväzok v čase uznania neexistoval, následkom čoho bolo rozhodnuté v ich neprospech.

17. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zřejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považovali všeobecné súdy za rozhodné pri posúdení sporného nároku. Napadnuté rozhodnutia dávajú sťažovateľom jasnú odpoveď na to, že ich skutkové a právne námietky voči žalovaným a ich uplatnenému nároku nie sú dôvodné. Ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľov.

Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského a najvyššieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k porušeniu označených práv. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí, ktoré by odôvodňovali nezákonnosť alebo nesprávne zistený skutkový stav.

18. Ústavný súd nenašiel v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu také nedostatky, pre ktoré by bolo možné toto označiť za svojvoľné, a nezistil ani extrémny rozpor medzi vykonaným dokazovaním a skutkovými zisteniami súdov.

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľov dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľov týkajúcu sa porušenia uplatnených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu je nutné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov:

20. Pokiaľ sťažovatelia v odôvodnení ústavnej sťažnosti tvrdia, že napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov došlo aj k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je v ústavnej sťažnosti výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého vyslovenia sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej ústavnej sťažnosti (III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05).

21. Tvrdenia sťažovateľov o porušení ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie, a nie za relevantný návrh, o ktorom môže ústavný súd rozhodnúť. Totiž rozhodnutie vo veci sťažovateľov týkajúce sa zaplataenia ceny za prevod obchodného podielu patrí do výlučnej právomoci všeobecných súdov, nie do právomoci ústavného súdu. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovatelia ich porušenie argumentačne odvíjali od namietaného porušenia ich práv procesnej povahy. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľov napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie označených hmotných práv.

22. Ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutými rozhodnutiami a namietaným porušením označených práv. S prihliadnutím na zákonnosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí:

23. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

24. Podľa § 130 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám, najmä uloží orgánu verejnej moci, ktorý podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

25. Ústavný súd návrhu na vydanie predbežného opatrenia nevyhovел, keďže zistil, že ústavná sťažnosť sťažovateľov je v celom rozsahu zjavne neopodstatnená, a teda návrh na predbežné opatrenie by vzhľadom na aktuálnu situáciu už nebol spôsobilý naplniť doň zákonom inkorporovaný účel.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov vymedzených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu